



Revisionsplan 2024

Beslutad 2024-01-25

Diarienummer: KS9 2024-2
Datum: 2024-01-11
Handläggare: Peter Alexanderson
Organisation: Revisionskontoret

Innehåll

1. Uppdraget	4
2. Resurser	5
3. Revisionsprocessen	5
3.1 Risk- och väsentlighetsanalys	5
3.2 Riksinventering och omvärldsbevakning	6
4. Granskningar för 2024	6
4.1 Granskning av kommunens årsredovisning och lagstadgade delårsrapport	6
4.2 Grundläggande granskning	7
4.3 Fördjupade projekt.	8
4.3.1 Kommunstyrelse och nämnder	8
4.3.2 Stadshuskoncernen	10
4.4 Uppföljningar av tidigare års granskningar	11
5. Informationstillfällen	12

1. Uppdraget

Revisorernas uppdrag definieras i kommunallagens (KL) 12 kapitel. Där fastställs att revisorerna årligen ska granska all verksamhet i den omfattning som följer av god revisions sed. God sed lyfter fram och förtydligar revisorernas uppdrag - ansvarsprövningen - och dess innebörd, samt revisionsprocessen, det vill säga innehållet i revisionsarbetet.

Begreppet årligen granska all verksamhet, betyder att revisorerna för varje nämnd, styrelse och fullmäktigeberedning varje år ska granska, pröva och bedöma om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att:

- verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten,
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser,
- styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar har en styrning och uppföljning mot mål och beslut,
- verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut,
- resultaten i årsredovisning och i delårsrapport överensstämmer med fullmäktiges mål och beslut.

Att räkenskaperna är rättvisande innebär att:

- redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning,
- delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisnings sed.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att nämnder och styrelser inom sina områden ska se till att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, riktlinjer och föreskrifter. Det innebär att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att:

- verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv,
- informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs

Revisorerna ska utifrån en egen riskbedömning granska den verksamhet som bedrivs av nämnder och styrelser. Riskanalysen mynnar ut i en revisionsplan.

I revisionsplanen beskrivs de granskningar som ska ligga till grund för bedömningar och uttalanden i revisionsberättelser och granskningsrapporter.

2. Resurser

Linköpings kommunfullmäktige utser förtroendevalda till revisorer i kommunen och lekmannarevisorer i de kommunala bolagen.

Kommun- och lekmannarevisionen i Linköping disponerar sju förtroendevalda revisorer, en yrkesrevisor och en administratör vid revisionskontoret samt upphandlade konsulter.

3. Revisionsprocessen

Den årliga revisionsprocessen börjar med en revisionsplanering som består av omvärldsanalys, riskanalys och upprättande av den årliga revisionsplanen. Därefter genomförs de i revisionsplanen fastställda revisionsinsatserna. Revisionsprocessen avslutas med att årets alla granskningar analyseras och bedöms. Då prövar revisorerna om styrelse, fullmäktigeberedningar och nämnder har fullgjort sina uppdrag. Revisionsberättelser upprättas som lämnas till fullmäktige. I revisionsberättelsen uttalar sig revisorerna om ansvarsfrihet bör tillstyrkas och om fullmäktiges mål för verksamheten har uppfyllts under året.

3.1 Risk- och väsentlighetsanalys

Revisionsarbetet ska enligt god revisions sed vara riskbaserat. Kommunen och de kommunala bolagen bedriver en omfattande verksamhet inom vitt skilda områden. Revisorerna måste av resursskäl göra ett urval av områden för granskning varje år och bestämma i vilken omfattning dessa områden ska granskas. Analysen av risker i verksamheterna är ett viktigt hjälpmedel vid prioriteringarna.

Riskanalysen har en tydlig koppling till revisorernas uppdrag och präglas av helhetssyn. En riskanalys består av två delar:

Identifiera vilka risker som finns inom väsentliga verksamheter, funktioner och processer, utifrån den kunskap som inhämtas från verksamheten och från omvärlden.

Göra en bedömning av konsekvens och sannolikhet, dvs hur allvarligt det är eller blir om risken realiserar samt hur troligt det är att risken inträffar.

Riskanalysen är medlet för att inrikta revisionsarbetet på sådana väsentliga områden där risker konstateras eller befaras, vilka kan påverka nämndens/styrelsens ansvarsutövande avseende verksamhet, förvaltning och redovisning eller förtroendet för kommunen som organisation. Ytterst ska revisorernas granskningsinsatser utmynna i den årliga revisionsberättelsen i vilken revisorerna ger fullmäktige underlag för dess prövning av ansvarsfrågan.

Genomförandet av de planerade aktiviteterna varierar i omfattning och metod.

3.2 Riksinventering och omvärldsbevakning

För att revisorerna ska kunna genomföra en riskvärdering av händelser som kan påverka, hindra eller hota måluppfyllelsen inom den kommunala verksamheten är det av vikt att en riksinventering genomförs. Inventeringen innefattar interna och externa faktorer såsom omvärldsförändringar, väsentliga händelser inom kommunen, intern kontroll, samverkan med närliggande kommuner, resultatet av den grundläggande granskningen och av tidigare års fördjupade granskningar. I inventeringen inkluderas även finansiell analys. Omnämnda faktorer tar sin utgångspunkt i fullmäktiges mål.

Inventeringen tar även hänsyn till nationella trender och förändrad lagstiftning. Med hjälp av offentlig statistik identifieras områden där kommunen avviker negativt i jämförelse med liknande kommuner, regionen och riket.

4. Granskningar för 2024

Nedan presenteras 2024 års revisionsplan. Revisionsplanen följer God Revisionsledning och fördelar de prioriterade insatserna på följande områden:

- Granskning av kommunens årsredovisning och lagstadgade delårsrapport. .
- Grundläggande granskning.
- Fördjupade projekt.
- Uppföljningar av tidigare års granskningar som visat på brister.

4.1 Granskning av kommunens årsredovisning och lagstadgade delårsrapport

Räkenskapsrevision är en obligatorisk del av den kommunala revisionen. Revisorerna prövar årligen om räkenskaperna är rättvisande och lämnar i revisionsberättelsen ett uttalande om räkenskaperna är rättvisande.

Revisorerna ska också bedöma om resultaten i den delårsrapport som enligt 11 kap. 16 § ska behandlas av fullmäktige och årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat.

Nämnd	Granskning av kommunens lagstadgade delårsrapport per augusti 2024
KS	Granskning av om delårsrapporten har upprättats enligt lagens krav och anvisningar från normerande organ. Granskningen är översiktlig. Granskningen genomförs utifrån kommunal standard för räkenskapsrevision.
KS	Granskning om balanskravet och kommunfullmäktiges mål har förutsättningar att uppnås vid årets slut. Granskningen är översiktlig.

Nämnd	Granskning av kommunens årsredovisning
KS	Granskning av om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens finansiella resultat och ställning samt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Granskningen genomförs enligt kommunal standard för räkenskapsrevision.
KS	Granskning av om balanskravet är uppfyllt och om mål beslutade av fullmäktige har uppnåtts.

4.2 Grundläggande granskning

Enligt God revisionsred i kommunal verksamhet är den grundläggande granskningen basen i den årliga granskningen. Granskningen är övergripande och genomförs för samtliga styrelser, nämnder och aktiebolag varje år. Den ska ge revisorerna underlag till prövningen av styrelser och nämnders ansvarsutövande och bedömningar i revisionsberättelse/granskningsrapport. Den ska också bidra till revisorernas risk- och väsentlighetsanalys. Den grundläggande granskningen omfattar granskning av:

- styrning, uppföljning mot, budget, mål och beslut.
- styrning och intern kontroll.

Respektive organ måste bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är effektiv samt att regler och riktlinjer efterlevs. Det är viktigt att styrelse/nämnd har en aktiv styrning och vidtar adekvata och tillräckliga åtgärder för att till exempel följa budgetramen, uppnå fastställda mål och riktlinjer. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Revisorerna följer löpande alla styrelser och nämnders arbete under året genom att läsa protokoll, ekonomiska uppföljningar, verksamhetsuppföljningar, styrande dokument och annan väsentlig information. De genomför minst två dialoger med styrelsen och nämnderna.

En översiktlig granskning genomförs av måluppfyllelsen, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i samtliga styrelser, nämnder och aktiebolag. Granskningen utgår från respektive organs ansvar att förvalta och genomföra verksamheten enligt kommunfullmäktiges mål, uppdrag, lagar och föreskrifter. Rapportering till revisorerna sker två gånger per år.

Nämnd/styrelse	Uppmärksamhet 2024
Alla nämnder	Väsentliga nyckeltal som beskriver verksamhetens kostnadseffektivitet.

4.3 Fördjupade projekt.

Revisorerna bedömer ur ett risk- och väsentlighetsperspektiv vilka fördjupade granskningar som ska genomföras. Behov uppstår när den grundläggande granskningen inte är tillräcklig för att pröva en styrelses- eller nämnds ansvarsutövande. De fördjupade granskningarna är avgränsade och inriktade på en viss verksamhet, process eller system. De behandlar ytterst ändamålsenlighet och den interna styrningen och kontrollen i verksamheten. För att inhämta information inom olika områden och bedöma risker och granskningsinriktning genomförs också förstudier. De fördjupade granskningar som planeras för 2024 redovisas nedan.

4.3.1 Kommunstyrelse och nämnder

Nämnd	Granskning
Social- och omsorgsnämnden	<p>Granskning av nämndens handläggningstider och förebyggande arbete</p> <p>Socialnämnden ska, enligt SoL 5 kap 1§, sörja för att barn och ungdomar som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd de behöver.</p> <p>Kommunens handläggningstider följer inte socialtjänstlagen tidskrav för bland annat barnutredningar. Av verksamhetsberättelsen 2022 framgår det också att antalet barn och unga i Linköping som behöver stöd av socialtjänsten ökar. För barn/ungdom som är under utredning av socialtjänsten är det väsentligt att processen är effektiv och rättssäker och inte drar ut på tiden. Verksamheten måste bedrivas utifrån gällande lagar och regler, objektivitet i utredningen, i god samverkan mellan nämnd och förvaltning och väl underbyggda beslutsunderlag. Det gäller även vuxna och i ärenden som avser LSS. Det behöver också finnas tillgång till tidiga insatser för att upptäcka och förebygga riskerna för att barn ska fara illa. En effektiv utredningsprocess är inte minst väsentligt för en god arbetsmiljö för socialsekreterare, då långa utredningstider innebär att handläggarna har fler utredningar igång parallellt. Brister i nämndens förebyggande arbete och i handläggningen av bland annat orosanmälningar innebär en risk för att barn, unga och vuxna far illa, ökad arbetsbelastning för socialsekreterarna, ökade kostnader och förtroendeskada för kommunen.</p>
Social- och omsorgsnämnden	<p>Granskning av uppföljning av placerade barn och unga</p> <p>Insatser inom den sociala barn- och ungdomsvården innebär ofta ett stort ingrepp i barns, ungdomars och familjers liv. Socialtjänstlagen tydliggör nämndens ansvar när placeringar sker utanför det egna hemmet. Kraven gäller bland annat planering och uppföljning av vården. Det ställs även krav på att nämnden gör överväganden om skäl till vårdnadsöverflyttning när ett barn varit placerat i ett och samma familjehem i två år. Detta innebär ett beroende av konsulentstödda familjehem. Det har i samhällsdebatten också framkommit att barn far illa på behandlingshem. I social- och omsorgsnämndens verksamhetsberättelse 2022 beskrivs en fortsatt svårighet att rekrytera familjehem i egen regi. Utifrån både individ- och ekonomiperspektivet är det viktigt att placeringarna leder till önskat resultat. Det är därför viktigt att nämnden har rutiner för att följa upp och utvärdera sin verksamhet. Brister i nämndens styrning, ledning, uppföljning och kontroll av placerade barn och unga kan leda till att barn far illa, förtroendeskada och ökade kostnader.</p>

<p>Kommunstyrelsen, Vård- och äldreomsorgs nämnden Social- och omsorgs nämnden Samhällsbyggnadsnämnden</p>	<p>Granskning av kommunens uppföljning av privata utförare</p> <p>I Linköpings kommun bedrivs delar av verksamheten av privata utförare. Enligt årsredovisningen 2022 köpte kommunen verksamheter och entreprenörer för 2 847 mnkr. Ungefär 50 procent av hemtjänst, hemsjukvård, hemrehabilitering, särskilt boende (inklusive korttids- och växelvård) bedrivs av privata utförare. Personer som beviljas insatsen "daglig verksamhet" enligt LSS har möjlighet till eget val enligt LOV (lagen om valfrihetssystem) och i kommunen finns även upphandlade gruppboendestäder. Privata utförare återfinns också inom skötsel och nyanläggningar av gator, gång- och cykelbanor, grönytor och parker. Andra exempel är beläggning, klottersanering och trafikordningar. Det är viktigt att det finns rutiner för att kontrollera och följa upp efterlevnaden av avtalen för att säkerställa att verksamheten utförs på ett ändamålsenligt sätt. Det måste också finnas rutiner för att uppmärksamma och åtgärda brister i utfört arbete, till exempel i omvårdnad och i skötsel av kommunens markytor, och för att upptäcka oseriösa utförare. Kommunstyrelsen har också en uppsiktsplikt i förhållande till nämnderna. Brister i styrning, uppföljning och kontroll av verksamhet som utförs av privat utförare kan leda till att enskilda far illa, ekonomisk skada och att välfärdsbrott inte upptäcks.</p>
<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Granskning av beredningsprocessen</p> <p>Hantering och beredning av ärenden och beslutsunderlag utgör en viktig del i den demokratiska processen och i det politiska arbetet. Syftet med beredningen är att ge fullmäktige och nämnderna ett tillförlitligt och allsidigt belyst underlag för besluten. När anställda utför handläggning av ärenden som mynnar ut i beslut måste det delegeras, om ärendet inte är av rent förberedande och verkställande karaktär. Var den exakta gränsen går mellan beslut och verkställighet är inte självklar. Gränsdragning har betydelse för möjligheten att överklaga beslutet. Det är viktigt med en ändamålsenlig ärendeberedningsprocess för att säkerställa att de kommunala besluten fattas rättssäkert och efter välgrundade avvägningar. Om ärendeberedningsprocessen inte är tillräcklig finns risk för att besluten inte är väl underbyggda, vilket kan medföra att besluten inte är juridiskt hållbara, får oönskade ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser eller att förtroendet för kommunen påverkas negativt.</p>
<p>Kommunstyrelsen</p>	<p>Granskning av om kommunfullmäktige ges möjlighet att ta ställning i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt</p> <p>Enligt kommunallagen 10 kap § 1 och 3 får fullmäktige, om det inte strider mot lag eller annan författning, besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag. Om skötseln av en kommunal angelägenhet lämnas över till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas. Enligt förarbetena i lagen anses frågor av principiell beskaffenhet vara sådana frågor där det politiska momentet anses vara stort. Av större vikt anses vara frågor som har stor ekonomisk betydelse, till exempel stora investeringar eller upptagande av lån. De ställningstaganden som</p>

	<p>fullmäktige gör i dessa frågor kan laglighetsprövas enligt 13 kap kommunallagen medan det beslut som fattas av bolaget inte kan prövas som en laglighetsprövning. Brister i kommunens bedömning av vilka ärenden som ska hanteras av kommunfullmäktige kan leda till att beslut inte blir tillräckligt belysta utifrån ett demokratisk perspektiv, inte kan laglighetsprövas samt leda till en förtroendeskada för kommunen.</p>
<p>Samhällsbyggnadsnämnden, Kommunstyrelsen</p>	<p>Granskning av Investeringsprocessen 2022 uppgick kommunens nettoinvesteringar till 819 mnkr. Det åligger kommunen att planera verksamheten utifrån framtida behov, kommunens målsättningar, riskminimering och de förändringar som sker för att investeringarna ska vara strategisk och kostnadseffektiv. Kommunen bör också säkerställa en god balans i investeringsportföljen. Det är av stor vikt att investeringsprocessen och beslutsprocessen är tydlig utifrån styrning och kontroll samt ansvarsfördelning. En effektiv investeringsprocess kräver också en god styrning och uppföljning av pågående och genomförda investeringar. Kommunen bör också mäta och utvärdera framgången för sina investeringar. Det är också viktigt att uppsikten över kommunens bolags investeringar är tillfredsställande. En bristande investeringsprocess kan medföra högre kostnader, förseningar och sämre kvalitet än förväntat.</p>

4.3.2 Stadshuskoncernen

Bolag	Granskningar
<p>Koncerngemensamt, Stadshus AB, TVAB, Sankt kors, Stångåstaden</p>	<p>Granskning av Investeringsprocessen Stadshuskoncernens nettoinvesteringar uppgick år 2022 till 2 893 miljoner. Cirka 80 procent av kommunkoncernens investeringar genomförs av de kommunala bolagen. Det åligger bolagen att planera verksamheten utifrån kommunens målsättningar, affärsplan samt affärsmöjligheter och riskminimering för att investeringarna ska vara strategiska och kostnadseffektiva. Bolagen bör också säkerställa en balans i investeringsportföljen. Det är viktigt att investeringsprocessen och beslutsprocessen är tydlig utifrån styrning och kontroll samt ansvarsfördelning. Det är också viktigt att planerade och beslutade investeringar samt resultatet av genomförda investeringar kommuniceras till kommunen. Bolagen bör också mäta och utvärdera framgången för sina investeringar. En effektiv investeringsprocess kräver en god styrning och uppföljning av pågående investeringar samt uppföljning av resultatet av genomförda investeringar. En bristande investeringsprocess kan medföra att investeringsprojekt blir dyrare, försenade, av sämre kvalitet än förväntat samt sämre lönsamhet.</p>

4.4 Uppföljningar av tidigare års granskningar

I de fall där väsentliga brister konstaterats vid granskningar tidigare år kommer uppföljning av åtgärder att göras under 2024. Ytterligare uppföljningar utifrån bland annat 2023 års revision kan tillkomma.

Kommunen	<p><i>Informationssäkerhet</i></p> <p>2021 granskades kommunstyrelsen och samtliga nämnders rutiner för informationssäkerhetsarbete (KS9 2022-17). Den samlade bedömning var att kommunstyrelsen och nämnderna till viss del hade ett ändamålsenligt säkerhetsarbete. Vid tidpunkt för granskningen togs tillämpningsanvisningar fram utifrån kommunens säkerhetspolicy och riktlinjer i form av en säkerhetshandbok. Ett implementeringsarbete har pågått sedan dess. I uppföljningen ingår att översiktligt följa upp implementeringsarbetet.</p>
Barn och ungdomsnämnd	<p><i>Trygghet och studiero</i></p> <p>2022 granskade revisorerna om barn- och ungdomsnämnden säkerställt att förutsättningar givits för att uppfylla lagens krav om trygg skolmiljö och studiero. Granskningen visade på brister och rekommendationer lämnades till nämnden. Bland annat visade granskningen att</p> <ul style="list-style-type: none">• rutiner och styrande dokument inom området disciplinära åtgärder inte var implementerade i tillräcklig omfattning.• alla lärare inte är trygga med vilka befogenheter de har för att upprätthålla ordning och säkerställa trygghet och studiero.• ordningsregler inte alltid är daterade eller undertecknade av rektor. Detta behövs för att säkerställa att arbetet bedrivs enligt lag.• det förekommer brister i lärmiljöerna och stöd till de elever som behöver det.• det finns brister i analysen i nämndens uppföljning av trygghet och studiero.
Barn och ungdomsnämnd	<p><i>Likvärdig skola</i></p> <p>2022 granskade revisorerna om nämndens skolenheter har förutsättningar att erbjuda likvärdig utbildning. Granskningen visade på brister och rekommendationer lämnades till nämnden. Bland annat visade granskningen att</p> <ul style="list-style-type: none">• andelen legitimerad och behörig lärarpersonal varierar mellan stora och små skolenheter,• studiehandledning på modersmål erbjuds i varierande grad mellan språkgrupper och enheter,• svenska som andraspråk bedrivs inte likvärdigt vid kommunens skolor samt• alla elever i behov av särskilt stöd får inte det.

5. Informationstillfällen

Vi avser att bjuda in ledande tjänstepersoner från kommunledningsförvaltningen till kollegiets sammanträden under 2024. Syftet är att på ett informellt sätt få information och möjlighet att ställa frågor om för kommunen strategiskt viktiga områden. Förfrågan kommer att riktas till följande befattningshavare:

- Kommundirektören
- Ekonomidirektören
- Personaldirektör
- Förvaltningsdirektör SN och ÄN
- Säkerhetsdirektören